

Utredningsresultaten mot bakgrund av regeringens språkberättelse och nationalspråksstrategin

Kommentar i webinariet om social- och hälsovårdsministeriets
utredning om tillgången till social- och hälsovårdstjänster på
svenska

Social- och hälsovårdsfrågor i språkberättelsen 2025

Språkberättelsen 2025

- Språkberättelsen utarbetas en gång per valperiod
- Överlämnades till riksdagen den 15 januari 2026.
- Aktuell information om språkförhållandena i Finland, strukturer som stödjer språkliga rättigheter, effekterna av förvaltningsmässiga förändringar på språkgrupper samt erfarenheter av förverkligandet av språkliga rättigheter hos myndigheter
- 2025 centrala teman:
 - Digitalisering
 - Tillgodoendet av språkliga rättigheter inom rättsväsendet
 - De tvåspråkiga välfärdsområdenas verksamhet
 - Situationen för Finlands nationalspråk
 - De teckenspråkigas rättigheter



Information i språkberättelsen 2025 om de tvåspråkiga välfärdsområdenas verksamhet

- Fokus i tre teman:
 - Samarbetsavtalet mellan de tvåspråkiga välfärdsområdena
 - Inklusive erfarenheter av genomförande av svenskspråkiga specialomsorgstjänster och tjänster för personer med funktionsnedsättning
 - Västra Nylands och Lapplands välfärdsområdenas specialuppdrag att utveckla servicen på svenska och samiska
 - Nationalspråksnämndernas och samiska språknämndens uppgifter

Andra iakttagelser i språkberättelsen 2025

- Utmaningar i svenskspråkiga social- och hälsovårdstjänster
 - Tjänster är inte alltid tillgängliga på svenska eller så fungerar servicekedjorna inte fullt ut på svenska
 - Tjänster är bristfälliga särskilt i områden med en mindre andel svenskspråkig befolkning.
- Digitalisering och språkliga rättigheter: fortfarande stora brister i myndigheternas digitala tjänster på svenska och information på svenska, också i social- och hälsovård
- Brister på svenskspråkig/språkkunnig personal vid myndigheterna.

Social- och hälsovårdsfrågor i nationalspråksstrategin

Nationalspråksstrategi

- Godkändes som statsrådets principbeslut 2021. Genomförande fortsätter under denna regeringsperiod.
- Ett språkpolitiskt program som gäller finska och svenska. Målet är att säkerställa att det även i fortsättningen finns två levande nationalspråk i Finland.
- Genomförande och effekterna av strategin ska utvärderas under regeringsperioden.



Mål gällande språkliga rättigheter i social- och hälsovård

- Mål 1.1. Tillgången till språkkunnig arbetskraft på båda nationalspråken säkerställs
 - Utmaning: Tillgången till och rekryteringen av språkkunnig, särskilt svenskkunnig, personal.
- Mål 1.3. De språkliga rättigheterna tryggas i social- och hälsovårdsreformen
 - Utmaning: Att använda sitt eget språk i social- och hälsovårdstjänsterna upplevs som särskilt viktigt för individen, men det finns brister i tillgången till tjänster på minoritetsspråket och tjänsteproducenterna vet inte var i servicekedjan det är särskilt viktigt att kunden får service på sitt eget språk.

Åtgärder gällande social- och hälsovård

- Språkliga rättigheterna beaktades t.ex. i de riksomfattande mål för ordnandet av social- och hälsovården för 2023-2026
- Utredningen och åtgärdsförslag, programmet Ett gott arbete, lagförändringar gällande språkkunskapskrav i social- och hälsovård, osv..
- Dialoger i välfärdsområdena om språklig service
 - Ett projekt tillsammans med Stiftelsen Dialogpaus och välfärdsområdena
 - Tillsammans 7 dialoger i tvåspråkiga välfärdsområdena (och Laplands välfärdsområde) ordnades under 2024-2026
 - Projektets slutrapport ska utarbetas under hösten 2026

Tack!

